

Motion till riksdagen 2009/10: MJ236

av **Siw Wittgren-Ahl och Alf Eriksson (s)**

Hot från främmande arter

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av kraftfulla åtgärder för att stoppa fortsatt spridning av den spanska skogssnigeln.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att vidta nödvändiga åtgärder för att vid behov möjliggöra insatser mot nya hot från främmande arter.

Motivering

Vi upplever att världen kommer allt närmare vår vardag, inte bara som elektronisk kommunikation utan i hög grad även genom resmöjligheter och varuutbyte i allt större omfattning. Detta har även öppnat för "fripassagerare" i form av nya växter och djur i en aldrig tidigare skådad omfattning. På våra breddgrader medför dessutom klimatförändringen att många nya arter erbjuds överlevnads- och spridningsmöjligheter som tidigare inte fanns.

Fenomenet är inte nytt. Nya växter och djur har invandrat sedan årtusenden och etablerat sig – en del har uppskattats, andra har blivit besvärliga ogräs och skadegörare. Skillnaden i dag är att avstånd inte är samma barriär som tidigare och att nykomlingarnas antal ökar lavinartat. Ett exempel är att man i dag räknar med att ca 150 nya arter i sen tid etablerat sig i Östersjön. De långsiktiga konsekvenserna kan i dag inte överblickas, eftersom nya arter kan ge upphov till oväntade kedjeeffekter i den marina miljön.

Alla nykomlingar är inte problematiska. Flertalet blir aldrig talrika utan förblir kuriositeter. Några blir synliga och påtagliga med fördelar och nackdelar, kanadagässen är ett exempel. En liten andel, tio till femton procent har nämnts, blir däremot allvarliga skadegörare med stora konsekvenser och kostnader. Till dessa räknas sedan långt tillbaka husmus och brun råtta och senare tillkom signalkräfta, kräftpest och frilevande mink. Även några växt-

Fel! Okänt namn på

sjukdomar måste räknas hit, främst den nya formen av potatisbladmögel som kan övervintra i jorden. Några ogräs liksom den nya formen av potatisbladmögel medför konflikter med önskemålet att starkt minska användningen av bekämpningsmedel i jordbruket.

Det mest omskrivna exemplet under senare år är spridningen av den spanska skogssnigeln (den s.k. mördarsnigeln). Den noterades första gången år 1975 utan att väcka uppmärksamhet. Sedan år 1980 bevakas spridningen av en forskare vid Naturhistoriska museet i Göteborg, men rapporterna om den pågående spridningen av en glupsk skadegörare togs länge inte på allvar av berörda myndigheter. Orsaken var bl.a. att snigelns skadeverkningar främst drabbade privatpersoner med egna trädgårdar, vilket ansågs frita myndigheterna från att agera så länge inte snigeln fanns på internationella listor med tvingande krav på bekämpning.

Problemet med främmande arter har uppmärksamrats internationellt men just på grund av storleken och svårgripbarheten har hanteringen fördröjts. Först i december 2008 kom dels ett förslag från EU om en EU-strategi för invaderande arter, dels en rapport från Naturvårdsverket om Nationell strategi och handlingsplan för främmande arter och genotyper. Båda dessa dokument påvisade problemens allvar och behovet av kraftfulla insatser då så är påkallat. En förtjänstfull insats av detta slag är Naturvårdsverkets och andras kraftfulla åtgärder under det senaste året för att stoppa den begynnande invasionen av mårhundar över Tornedalsgränsen. Därutöver har oss veterligen ännu inga konkreta åtgärder vidtagits med anledning av de nämnda rapporterna. Det är därför angeläget att regeringen nu vidtar nödvändiga åtgärder för att generellt fördela ansvar och resurser som vid behov kan möjliggöra insatser mot nya hot från främmande arter. Det är också hög tid för kraftfulla åtgärder för att stoppa fortsatt spridning av den spanska skogssnigeln.

Stockholm den 30 september 2009

Siw Wittgren-Ahl (s)

Alf Eriksson (s)